

Nro. 3.

A^o FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben, Kedden Januariusnak 11. ik napján
1803. ik esztendőben.*

Helvétziai Respublika.

Sch wy t z, Decemb. 26-dikán. Olyan hír kezdett szárnyalni a' szegény Helvétzia felett, hogy tölle az úgy nevezett Waadlandal (Frantzia Helvétziával) egygyütt, a' Solothurni Kanton is elszakasztódni, és a' Wallis példája szerént, ezekből is egy kitsiny magános Respublika formálódni fogna. — Hogy ez a' dolog talám nem éppen tsupa hír, vagy leg alább valamely kitsiny részében valami valóság is lehet, egy Decemb. 26-ikán költ Solothurni levélből gyanithatni, mellyben az olvastatik, hogy ezen Kanton béli faluk között sokak fel szabadítottak a' Frantzia sereg élelmire tartozó adó alól, azért, hogy ezek, a' Frantzia or-

ország és Helvétzia között lejendő határnak végső elintéztetődése alkalmatosságával, Frantzia országhoz fognak tsatoltatni.

Az A a r b u r g i várba fogságra vitetett előkelő Helvétus személyekkel, egyéb eránt nagy kimmélléssel kezdetek banni egy idő ólta: hanem a' fegyvert, ágyukat, vadász pufzkákat, &c, még máig is mind takarítják ki az ország' belső részeiről Waadtland felé, azzal a' külömbséggel mindazonáltal, hogy némely Kántonokban a' paradéra való kofzperdeket, 's vadász puskákat, meg hagyják a' polgároknál.

T i g u r u m b a n pontosan megvizsgáltatnak és megbetsültetnek mind azok a' károk, a' melyeket az utolsó felzendülés alkalmatosságával való ágyuzás által a' Gen. Andermatt serege tett a' lakosoknak. Mind egygyütt 184 bombik, tüzes vasfazakak, és egyéb e' féle rontó golyobisok estek vólt tsupán a' magános polgárházakra; a' közönséges piatzokra, kertekbe, és tókba hullott golyobisok nintsenek ide számlálva.

A' Párisból érkezett levelek szerént már lehet Helvétziának jövendő béli sorsa felől ennyit tudni, hogy az egész országot illethető dolgok' elintézésire, egy közönséges Dietája fog lenni, mellynek tagjai egész életekre választatnak a' nép által, és a' melly minden esztendőben öszsze gyülekezvén egyszer, egy hónapig tartja tanátskozáseit.

Minthogy az idegen közönséges levelek, tsak valami töredékit adták ki annak a' levélnek, mellyet az Első Konzúl a' Párisban lévő Helvétusok Konzultájokhoz intézett vólt: erre nézve magok a' Helvétziai levelek közlik ezt már most

egész valósága szerént; 's mi is ezek után ekkép-
pen közölhetjük magyar nyelven: — „

„Helvétziai Respublika' 18 Kántonainak pol-
gár Küldöttjei! A' ti hazátok állapotja térhes:
mértékletesség, böltseffég, és indulataiknak felálda-
zása, szükségesek meg tarthatására. Egész Euro-
pa színe előtt válaltam az érette való hathatós
közbenjárást magamra: tartozásom szerént meg
fogok ezen felséges köteleffégnek felelni; a' mely
valamint a' ti segedelmetek nélkül igen terhes,
úgy ezzel egygyütt tsekélység fog lenni. Hel-
vétzia, sem azokra a' történetekre nézve, a'
mellyek ő benne több századok alatt egymásután
következtek, sem külső határaitra és belső fekvésé-
re nézve, sem külömbkülömb vidékein találtató
nyelve, vallása, különösen pedig szokása béli rend
kívül való külömbkülömbféleségére nézve, semmi
más Státushoz nem hasonló. A' ti hazátokat a'
termélfzet formálta öfzfe szötkezetett részekből
álló országgá: ezen, erőszakot tenni akarni, nem
illene böltis emberhez. A' környülállások, és a'
múlt századok' tulajdonságaik hozták magokkal,
hogy hazátokban, rész szerént uralkodói jussal bíró,
rész szerént mások alá vettetett népek találtassanak:
a' környülállások és az új század termélfzete, igaz-
ságosabban és okasabban, a' jusok eránt való egyen-
lőséget állította fel minden vidékeitek között.
Több Kántonaitok századoktól fogva a' tsupa Nép-
országglás módja (Democratia) alatt éltek: más
Kántonaitokban néhány Familiák vették magokhoz
a' hatalmat, és az ilyenekben, uralkodók is, alatt-
valók is együtt vóltak. Az ötet körülvévő Olasz
ország, Savoya, Frantzia ország, és Alsatzia la-

kosaiknak természeti tulajdonságaik okozták ő benne a' dolgoknak ezen rendjeket. Ezen szomszéd országoknak állapotjuk már meg változott: és a' ti első szükségetek és első jusotok azon fundálódik, hogy minden egymás felett való prérogatívaitokról le mondjatok. —

„Mind tulajdon nemzeteknek, mind a' titeket körül lévő nagy országoknak költsönös javok kivánnya — 1)ször, hogy 18 Kantonaitok egymás között egyenlő jussal bírjanak — 2)ször, hogy mások felett való elsőséggel bíró familiáitok (a' Patritciusok) erről le mondjanak — 3)ször, hogy olyan szövetség álljon fel Kantonaitok között, a' melly szerént mindeniknek magános kormányoztatasa, különböző szokásaival, nyelvével, gondolkodása módjával - és hasznával fennállhatólag, intéztetődjön el. Mikor ez meg lesz, ekkor azt kell meg határoznotok, hogy Kantonaitok mi nemű függéssel légyenek egymáshoz; a' Közép, vagy minnyájotokra kiterjedő Országló Hatalom, koránt sem olyan fontos dolog reátok nézve, mint 18 Kantonaitoké különkülön; sem finantziátok, sem fegyveres seregeitek, sem kormányoztatások modja, nem lehet nállatok mindenütt egyenlő. Soha nem tartottatok zsóldos népet; nagy finantziátok nem lehet; még Követeket sem tarhattok állandóan a' külső Hatalmasságoknál. A' Frantzia, Német, és Olasz országokat egymástól elválasztó bértzek' téteteikre lévén helyheztedve, ezen különböző nemzetek' természeti tulajdonságaikban egyszersmind részesültetek. Hazátoknak egygyik nemzettel való sem tartása (neutralitással), kereskedéseiteknek virágzása, és familiai módon való kormányoztatások, azok a' fő dolgok, a' melly

népeteknek kedves lehet, 's benneteket fenntart-
hat. —

„Az én beszédem örökké e' volt Küldöttjei-
tekhez, midön ezek töllem állapotjok felöl taná-
tsot kérdetek. Ez, én előttem oly fundamento-
mosnak látszott lenni, hogy egész reménsséggel vól-
tam, hogy maga a' dolog természeté, rendkívül
való eszközöknek elővételek nélkülis, el vezérel
benneteket a' tzelra: hanem, éppen azok közte-
tek, a' kik ezt leg jobban érezni láttattak, voltak
ugyan azok, a' kik külömbkülömb haszonkeresés-
ből, mint Frantzia országának is ellenségei, ezen
kívül másutt kerestek pártfogót hazájóknak. Sem-
mi országglás módjai, mellyek kevés idő alatt nálla-
tok fel állottak, és a' mellyekről népetek azt gon-
dólhatta, hogy azok Frantzia országának kívánsá-
gaval és javával ellenkezők, nem lehet tellyeffég-
gel javatokra. —

„Ugy beszéllvén hozzátok eddig, mint Helvé-
tziai polgár, szükség, hogy már úgy is beszélljek,
mint két nagy nemzet leg első tiztviselője, és hogy
nyilván tudtotokra adjam azt, hogy Frantzia ország
és az Olasz Respublika soha meg nem szenvednek
nállatok egy olyan Országglás módját, a' melly az
ő ellenségeknek kedvező lehet. Negyven millió
embereknek, a' ti szomszédaitoknak, kik nélkül
ti, sem mint magános személyek meg nem élhet-
nétek, sem mint Státus fenn nem állhatnátok, elég
méltó a' tekintetben való tartasásra. Szükség,
hogy rájok nézve semmi ellenséges dolog ne tör-
ténjen nállatok, hogy minden környülállásaitok egy-
gyeffégben légyenek az övékkel, és hogy, mint a'
múlt századok alatt történt, főbb javatokat, főbb
politikátokat, főbb köteleffégeket, ebben állani

tartsátok, hogy földeiteken semmi a' félét, a' mi a' Frantzia nép javát, és ditsóflégét, sem egyenesen sem melleleg meg sérthetné, véghez menni meg ne engedjete. Ha tulajdon javatok, és annak szükséges vólta, hogy egymás között való veszekedésesteknek vége szakasztódjon, éngem' rá nem vehetett a' ti bajaitokba való avatkozásra; kéntelenített erre a' vélettek szomfzédos Respublikáknak hasznok. A' ti felkelteitek, valósággal olyan személyek által vezéreltetek, a' kik ellenünk hadat viseltek vólt, és a' kiknek leg első hozzátok intézett szavok, a' régi egymás felett való elsőségre, és a' Frantzia nép boszfzantására zélozott. Szükség, hogy egygyik fél se, főképpen pedig, hogy az a' fél, a' melly meg verette, telyességgel ne gyözedelmeskedjék a' másikon. Kontra - Revoluziótoknak nem lehet lenni. —

„Helvétziának politikája örökké úgy tartatott Európában, mint a' melly egy részét tenné Frantzia ország, Savoya, és Mayland politikájoknak, minthogy az ő állapotjának mivoltával, ezeknek batorsága egészfzen özfzfe köttetve van. A' Frantzia Orzáglózféknek leg első tartozó köteleffége lefzen az, hogy vigyázzon, hogy az ellene való ellenséges systéma, köztetek soha lábra ne állhasson, és hogy az ő ellensége' emberei, köztetek fő isztviselőkké ne lehessenek. Szükség, hogy Frantzia ország azon hatarának, a' melly nyilván vagon, és a' melly tsak általotok fedeztetik, ne tsak semmi oka ne légyen a' nyúghatatlankodásra: hanem hogy a' felől is bizonyosok lehessünk, hogy, ha a' ti neutralitásotokon valahogy erőfzak esne, a' ti Orzáglózféketeknek indulatja 's nemzeteteknek ja-

va, benneteket ezen esetben is inkább a' Frantzia Ország java mellé való szításra, mint sem a' néki ártásra, tzelezzon. En minden projektomokat, minden meg jegyzéseket, mellyeket ti, vagy egygyütt, vagy különkülön, vagy Kántonaitok szzerént előmbe botsátani jónak tartándatok, meg fogok fontólni. Barthelemy, Fouchè, Röderer, és Desmounier Senátorok, a' kikre bíztam, hogy gondolataitokat, 's boldogúlhatasotoknak és hajlandóságaitoknak minémüségét tanulják ki, előmbe fognak mindent terjeszteni, a' mit akartok, hogy meg értesek. —

„Kólt St. Clouban, Frimaire 19-ikén. (Dec. 10-ikén. — Bonaparte.“

Frantzia Respublika.

Paris, Dec. 20-ik napján. Gen. Lasnes, ismét vizsza nyerte a' Konzuláris testörző sereg béli fő Komendánságot, mellyet a' Lisbonai Udvarhoz való küldetése előtt viselt. Azon vólt ugyan az Első Konzúl minden módon, hogy őtet vizsza küldje, mint Követet, ezen udvarhoz: hanem Lasnes magát erre telyefféggel rá nem vette. — Ő az Első Konzúl egygyik sógora.

A' nevezetes Necker' hasonló nevezetes leánya Staelné, egy könyvet adott ki, Delphine nevezett alatt, a' mellyre ilyen szemöldök irást tett: — „Egy férjfinak tudni kell nem gondólni a' vélekedésekkel, egy aszszonynak pedig tudni kell azoknak fejet hajtani.“

A' Londoni Frantzia Követhez olyan rendelést küldött az Első Konzúl, hogy az Angliai Ministeriumnál meg határozva tegyen jelentést, hogy Egyiptomot és Máltát az Anglus katonaság hagyja oda.

A' Frantzia Lycéumokban vagy Akadémiákban való tanulàs állapotjának plánumát már az Elsó Konzúl is megeróffitette, melly is summáson ennyibül áll: — „

„Leg nagyobb szorgalmatossággal tanittatnak a' *De à k nyelv*, és a' *Mathesis*. Az elsóre 3 esztendőök határozottak. Tanittatnak továbbá, a' *Geographia*, *História Physika*, *Astronomia*, *Chemia*, *Mineralogia*, *Tántzolás*, *Rajzolás*, és *Muzsika*, 's egy szóval minden úgy nevezett szép tudományok. A' könnyélkül való elmondásban, 's deklamálásban is gyakorolják az ifjakat. Egy Professornak sem szabad egyéb oskolai könyvet magyarázni, hanem tsak a' melly eleibe szabattatik. A' melly tanuló jutalmat nyer, azt ingyen tanítják muzsikálni. — Egyéb eránt tsupa katonailában állanak ezen Lycéumok. Minden 30 fiunak leszen egy Kvártélymestere; egy tizt tanítja óket katonai módra maschirozni, fegyvert forgatni, viaskodni, &c. Kompaniákra osztatnak fel, minden Kompania áll 25 fiuból, 's mindenikben van egy Strázsamester és 4 Káplár, a' kik a' magokat leg jobban viselő tanulók között vállogattatnak ki. Mindent kompaniánként tsinálnak, esznek, sétálnak, laknak, &c. Tömletz, koplalás, és areftom által büntettetnek. Ez az utólsó abban áll, hogy a' vétkesnek, az alatt, míg a' többek időt töltenek, az udvarnak egy szegeletében kell állani, és onnét nem szabad el menni. A' tömlöttzel való büntetés tsak estvig tarthat: ha szükség, hogy éjzaka is tartson, hírt kell felölle tenni a' Belső Ministernek. Minden ilyen oskolának van egy 1500 darab könyvből álló könyvesháza: de a' melyben tsak az ott tanittató tudományokra tartozó könyvek

lehetnék; a' Belső Minifter engedelve nélkül egy darab könyvet sem lehet bé vinni. Az egygyik tanuló Bibliothekáriusi tituluft visel. — Ezek jeles iskolai rendtartások.

Az Első Konzúl el kezdett élni azon tavaly nyert jussával, melly szerént a' bünösnek büntetésit el engedheti, vagy gyengitheti. A' Cote-d'-Or nevű Departamentomban történt, hogy egy úgy nevezett Veteranus (öreg katona) két katonatisztet (polgári ruhában) egy olyan estvéli kisalfzonnyal sételni szémlélvén, a' leánt tóllök el venni és fogházba vinni akarta. Az egygyik tiszt pattzával felelt a' katonának: ki is ezért még jobban fel indulván, oda kiáltotta a' Káplárját. Az alatt több tisztetek is gyültek a' lármára. A' Káplár nem esmervén öket, 's a' törvénynek eleget akarván tétetni, addig buzgólkodott, hogy egygyik tisztten veszedelmes sebet ejtett, a' melly tselekedetiért azután 2 esztendei vasra íteltetett. Ez az az ember, a' kin Bonaparte a' megkegyelmezés jussát gyakorolni el kezdette, a' 2 esztendei vasson való fogságot, 6 hónapi tsupa fogságra változtatván.

Nagy Britannia.

Londonból Dec. 13-ikán. E' folyó hónap 10-ik napján minifter Addington az Alsó Parlamentum eleibe terjesztette azon summát, melly a' jövő 1803-ik esztendőben a' Státus szükségeinek ki pótolására kivántatik. Ez a' summa pénz 22 millio, és 826237 font sterlingre megyen, mellynek két tizenheted részét Irlandia fogja fizetni. — A' nevezett finantz minifter szamvetése szerént, a' Státusnak jövő esztendőbéli jövedelmei elegendők lesznek azon summának bátorságossá va-

ló tételere, sőt még azon feljül is marad valami, következésképen nem leszen a' költsön pénzre szükség. — „Azt mondják, így szólott továbbá minister Addington, némellyek, hogy a' békeiféltől fogva a' mi kereskedésünk meg tsökkent; én pedig ellenkezőt mutathatok. A' ki vitetett portékáknak 1801-ik éftendőben 24 millió f. sterlingre ment az árra, ezen folyó 1802-ik éftendőben pedig 27 millió 800000-re. De koránt síns itt mind fel jegyezve, mivel ha minden ki vitt portékát fél veszünk, 50 milliónál is tödre ment. Angliának 1801 éft. tengeri kereskedésének fedezésére, 23395 matrozra (hajós legényre) vólt szüksége, 1802-ben pedig 33740-re. A' kereskedés illy virágzó állapotjának az én előttem vólt minister vetette meg a' fundamentumát, és valamint a' Parlamentum böltséffége, úgy az Anglusok alandó gondolkozása módja, és józan okoskodása erőssítette azt meg. — Én tsak annyiban tettem ezen részben érdemessé magamat, hogy az előttem vólt ministernek (Pittnek) nyomdokát követtem. — Néhányan azt állitják, hogy semmi bizodalma nints hozzám a' Publicumnak. Én e' pontot meg nem határozhatom; én a' nemzetnek szolgállok, és így jó uraim vannak ennékem — a' nemzet minden részre való hajlás nélkül meg fogja az én lépéseimet fontolni. A' miólta a' ministeriumba hivott éngemet az én Királyom, az ólta a' köz bóldogságnál egyéb tzéalom nem vólt. — Ezután is ezen principium mellett akarok meg maradni.

„Érzem, hogy tselekedeteim igasságosok és egyenesek vóltak. Botsanátot kérek ezen Háztól, hogy ebben, noha most leg előbbször, egy oly tse-

kély személyről, milyen magam vagyok, én magam beszélek. —

„Országunknak femmi környüállásaiban nem láthatok valami okot a' nyughatatlankodásra. Midőn jövedelmünket így nevedni, kereskedésünket így terjedni szemlélem — midőn hajós seregünket olyan erőben lenni látom, a' melly, nem mondom (mivel azzal meg bántanám) hogy akár melly más hajós sereggel szembe állhat, hanem a' melly akár melly más hajós sereget feljül halad, sőt egész Európa tengeri erejinek meg felelhet — midőn tudom, hogy rendes katonaseregeinken kívül egy 90 ezer emberből álló vidéki (Provincialis) sereghez is számot tarthatunk — midőn közöttünk, azt, a' mi minden dolognak a' lelke, a' mi nélkül minden gyenge és semmi, u. m. a' férjfiui bátorságot lában állani látom — midőn jól tudom, hogy ezen 'ország' lakosai, némely megvetendőket, (itt sokak kiáltották, hogy: halljuk! halljuk!), kiknek számok tsak a' tsapfzékekben látszik felesnek lenni, hanem a' közönséges figyelmetesség előtt magokat el nem titkólhatják, ki vévén, egyenesen és hüségesen gondolkodnak — midőn mind ezeket látom, lehetetlen, hogy a' leg nagyobb bóldogságnál egyebet láthassak és remélhessek. Minthogy mi nem a' hadakozáson fundalódó nevedésre, és tsupa képzelődésem épülő plánumoknak végrehajtásara, hanem tsak a' békefélegből folyó bóldogsággal való bátorfagos élhetésre töredünk: lehetetlen, hogy országunknak állapotján egész Európa ne örvendjen, 's ne bámuljon.“

Ugyantsak ezen Alsó Ház a' jövő esztendőre is rendelt még ujontan a' Frantzia kivándorlott papok számára egy majd 2 millió f. Sterlingekből ál.

ló segedelmet — valamint szintén egy 220 ezer forintból álló summát a' hadi foglyok számára (!).

A' Felső Házban, kibotsátkozással beszéllettek Spencer és Carlisle, azt vetvén a' Ministerek szemire, hogy igazlátalanság volna, költséget kívánni, 's a' mellett a' Parlamentumot olyan bizontalanságban hagyni, hogy tsak annyit se tudhasson, hogy valyon ezen költség, békeféles vagy háborus készülétekre fog e' szolgálni? Igen különös az is, mondja Spencer, hogy a' Ministerek egy igen esméretes Irlandust (Napper Tandyt) tsupán a' Frantzia Respublikához viseltető kedvezésből szabadon botsátottak, és ki adtak légyen. — Hanem erre azt felelte Lord Pelham, hogy annak az Irlandusnak szabadon való botsáttatása 's ki adattatása, telyefféggel nem a' Frantziákhoz való kedvezésből esett: hanem, hogy ez az Irlandus oly dolgokat nyilatkoztatott ki, hogy ötet sokkal jobb vólt el botsátani, mint egyebet tsinálni véle.

„Ministèreink (igy szoll Lord Grenville) nagy summa segedelmeket kívánnak tóllünk, hogy feles számú szárazon való és hajós seregeket tartassanak: 's nekünk még is meg nem mondják, hogy a' katonaságot mi okon akarják fegyveres lában tartani. Békeféleg van e', vagy hadakozás? Meg kellene Ministereinknek felelni ezen kérdésre előbb, hogy sem segedelmet kernének. Minden nyilatkozásaik, mellyeket ezen dologban tóllök kívánunk, nem hogy meg világositanának bennünket, hanem inkább homályosabbakká teszik szemeinket. Az én gondolatom tehát az, hogy a' kívánt segedelemben meg ne egygyezzünk addig, míg meg határozva meg nem mondják, hogy: há-

borunk van e' Frantzia országgal, vagy békességünk?

A' Ministerium olyan nyilatkoztatást tétett L. Grenvillnek ezen beszédére, hogy a' Ministerek ilyen kényes dolog felől bővebb magyarázatba közönségesen ki nem bocsátkozhatnak: és ha a' Parlamentum e' felől többet tudni kíván, szükség, hogy kéréssel által a' Királyhoz folyamodjon.

L o n d o n b ó l Decemb. 19 - dikén. Az itt ki jövő Morning Post nevű Ujságban, sok egyéb e' félék között, ezeket olvassuk: — „Seregeink még M á l t a szigete' birtokában vannak. A' Ministereink' részén lévők ezt mondják: hogy Anglia nem adhatja ki ezen szigetet, minthogy legelőbb a' Frantziák szegték meg az Amiensi Kötést. Azonban illő volna, hogy ő ezen állatást valóságnak lenni egész Európa előtt meg mutassa. Ha ezt meg bizonyíthatja, kérjen elégtételt: 's mihelyt ezt nyert, azonnal hagyja oda M a l t a szigetét. Hanem ezen szigetet olyan megbántódásainkért való elégtételül, mellyekért nyilvános szót tenni nem merünk, alacsonyág és hűségtelesség. — Azt is közönségesen erőllítik Ministereink ezen Parlamentumban, hogy ók Helvétziának belső állapotjába mind ez ideig nem avatkoztak. Még is közönségesen írja a' Frantzia Konzuláris Ujság, a' Moniteur, hogy az Anglus Agens M o o r e, Konstantzban tartózkodott légyen egy darabig 's ott, a' Helvétziai utólsó revolútzio fejeivel tanátskozásokat tartott. Hogy kelljen ezt magyaráznunk? Ha igaz, a' mit a' Moniteur ír, szükség Ministereinknek magokat ellene védelmezni;

vagy ha igazán Konstantzban járt Moore, egyenesen meg kell azt vallani. Ha tsak úgy vólt Moore Konstantzban, mint Követség béli Kém, ugyan roszszúl vitte még tsuk a' spioni munkát is véghez, hogy olyan könnyen reá esmertek.

A' Londonban lévő Frantzia Követtel Gen. Andreossyval, leg többet Sir Sidney Smith van egygyütt, a' kiról el lehet mondani, hogy az egész Frantzia revoluziónak ideje alatt egy leg veszedelmesebb ellensége vólt a' Frantziáknak. Majd minden nap látogatják egymást. — Maddox és Pitzo nevü, Londoni hires verekedók, egy álláson ismét igen nevezetes verekedést tartottak ökleikkel Dec. 20-ikán. Leg alább 40 ezer nézője vólt ezen két balgatagnak. Egy egész oráig és 10 minutáig küszködtek, és 74 versben kezdték újra a' viaskodást; midön végezetre Maddox, el lankadván, a' másíknak kéntelenítettett engedni a' gyözedelmi ditsőfféget, és nyereséget.

London, Déc. 20-ikán. A' háború alatt kardal szolgált tisztjeink, a' magános házakban való komédiajádzásra kezdték számosan adni magokat, kikre nézve ezt a' kérdést olvassuk közönséges leveleinkben: hogy a' Márs fiaihoz illő foglalatosságnak lehet e' az e' félét tartanunk?

Az Ángliai Parlamentum Házaiban a' Konstituzió természete szèrént mind örökké fenn állani szokott két ellenkező pártokra nézve, minden eddig való vetélkedésekből azt leket ki hozni, hogy a' Pitt ideje béli Oppozitziónak állapotja, egészen meg változott, és egészen különbözö egy-

gyesülések vannak származásban. A' régi O p p o s i t z i ó tagjai, Fox, Grey, Tierney, Gr. Moira, 's többek, nyilvánságosan az Addington és a' több Ministerek' pártjokhoz tsatolták magokat. A' mostani ügy neveztető Oppositziót ellenben tsak a' Pitt barátjai, Windham, Grenville, 's a' több ezekkel egy értelemben lévők formálják. — Addington egész törekedéssel azon van, hogy a' pénzpazérlásban és a' Státus egyéb dolgaiban való vizsfaéléseknek, eleit vehesse: a' mi pedig Pittet illeti, felölle azt jegyzik, meg hogyha a' maga szemelyére nézve bár mi meg vesztegetődheterlennek lenni bizonyította is magát: teremtményeinek tsakugyan igen szabad mezőt engedett, a' kik az ő kegyelmeivel vizsfaélvén, azokkal uzsoráztak, penziokat olztohattak ki, új tiztségeket állítottak fel, 's több e' félek.

E l e g y e s D o l g o k.

Frantzia Ex-Director B a r r a s, a' ki abban az időben, a' midőn azon Respublika kórmányát maga kezére vette vólna B o n a p a r t e, nagy tekintetben élt, és az előttünk esméreres V a n d e r N o o t, a' ki az Auszriai Német Alföldet néhai II. Jósef Császár ellen fellázasztotta, most Brüsszelben privatizálnak. — Azoknak a' Belga tizteknek, a' kik a' Helytartó Fejedelem kedviért honyyaikból ki költöztek, ígéretet tett az Orániai örökös Herczeg az eránt, hogy a' Német Országban általa fel állittatandó hadi nép közt bizonyossan applicaltatni fogja.

M a g y a r O r f z á g.

S o p r o n b a n, az 1-ső hó 5-dikén: Ez azon idő pont, ez azon egyik kellő része az elzterendő-

nek, mellyben Társaságunk előbbi szokása szerént öröm innepét tartotta. A' Jeles gyülekezet megjelenésekor érzették társaink, mennyire ébred a' tsekély tehetség' hamvas szikráiból is láng, ha élesztetik. Örültünk számos Uraságok szives indulatit tapasztalván, mellytől serkentetvén, munkáink hallására fel gyülekeztek. Ezen gyámlink közikben vólt szerentsénk látni Mélt. Gróf Bethleni Bethlen Urat is Erdélyből, a' ki ha a' többekkel együtt elménk tsekély szüleményeivel megelégedett, annál nagyobb serentse reánk nézve. — A' folyó hó elsőjén tartván innepünket, illy rendelmondottuk el munkáinkat. Berzsenyi Zsigmond R. Titoknok, a' Haza javáért tett buzgó faradozás' ditső jutalmait festségetvén, bé köszönte. Gömbös János A. Titoknok az idő gyorsde hasznos le folyásáról Záfó rendi szerint verszett. Rátz János szabad beszédben szájolta, mint szerezhetni halhatatlan nevet. Lampért György alagyában azon módokat tette ki, mellyek által a' hálaadatosság magát leg inkább kimutatja. Balassa János az egyenetlenség szomorú következéseiről szólott folyó beszédben. Döbröntei Gábor Könyvtartónk a' Magyar nyelv' vizontagságairól dalolván, hat lábú versekben megköszönte a' fő rendü halgatóság' innepünkre lett meg alázását 's eddig mutatott kegyességét. Utóljára pedig T. T. Tzinke Ferencz Ur' a' Budai fő Gimnazium egyik nagy érdemü Tanítójának ekkoriban hozzánk érkezett, 's T. T. élölülő Urunk által el olvasott szép munkája fejezte bé öröm innepünket; 's a' midön drága pártfogóinknak boldog új esztendő't kívántunk, el szlotunk.